

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an. Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 90 Lei pe an, 45 Lei pe jumătate de an. — Se pot abonă și deosebit: „Libertatea” singură 60 Lei pe an, 30 Lei pe jumătate de an; „Foaia Interesantă” singură 30 Lei pe an, 15 Lei pe jumătate de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 150 Lei pe an. — Pentru America 200 Lei (1 dollar) pe an, trimiși prin cec de bancă toți la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foaiile pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Știri politice de greutate mare.

Guvernul muncitoresc englez scormonește
la fundamentul Păcii de Paris.

Se pare că unii capi ai politicii engleze, cărora la Paris nu li s'au făcut chiar toate pe plac, — au înghițit acolo neplăcerea, dar i-au pus gând rău acelei păci. Și acum, abia după 5 ani, încep a lovi în petrele ei de temelie, a o zgâlțâi, mișca. Din țesăturile destul de învenimate, deși bine coperite, ale lui Lloyd Georg împotriva politicii hotărâte a Franței, se vedea de mult, că acest bărbat politic englez, așteaptă numai prilejul potrivit, spre a da lovitură politică Franței, și prin ea întregii clădiri a păcii dela Paris.

Ci, fiindcă pe față nu putea să lasă chiar el împotriva unei păci, pe care și el a întărit-o cu iscălitura sa. — a găsit chipul de a o lovi prin altul: A ajutat partidul muncitoresc să vie la putere (deși abia are a treia parte din numărul deputaților), și, pe sub mână, îl ajută a sta la putere, știind că acela va da el lovitură păcii dela Paris, căreia Lloyd George îi poartă Sâmbetele!

Cum a ajuns la putere, Mac-Donald, noul întâi ministru englez, a dat brânca peste mare cu guvernul bolșevic rusesc, încurajându-l pe acesta ca nimeni până acum.

A dat apoi de știre, că el cere, ca drăguța de Germania, ținută până acum departe de „Liga Națiunilor” (care vrea să fie înalt Scaun de judecată între popoare), — să fie poftită și ea în acel înalt Sfat de pace... Și Rusia. Adecă: haid, să vie iar la olaltă toți cați stau să se mance unii pe alții și cari pășesc în sfat cu gândurile cele mai ascunse, și își pregătesc nu pace îndelungată, ci, zimbându-și în față, își pun unul altuia bombe de dinamită sub picioare spre a se zvârli în aer!.. Să se adune de nou toate făcărnicile lumii la un loc, ca să fie sigur că de acolo numai „pacea” nu va ieși întărită, asigurată! Căci în acele stări tulburi, pot pescui bine toți închinătorii la „internaționale,” și toți cei ce știu trage foloase uriașe din învrăjbirea popoarelor! Li cam ghiciri d-voastre cine sunt, că tot ei sunt cari, din umbră și de pe grămăjoarele de aur, îndrumează și politica Angliei.

Iar mai nou Mac-Donald, prin care se răsuflă Lloyd George, a mers mai departe și a pus la cale pe Ministrul său de interne, Arthur Hendersohn, să spună într-o vorbire mare, săptămâna trecută, că ei, noul guvern, stăruesc a schimba negreșit multe-multe în Pacea dela Paris, căci aceea e nedreaptă! Ea vrea

să stoarcă dela țările învinse, sume peste puțină de dat. — De aceea pacea aceea trebuie luată sub nouă cercetare și — schimbată!..

Deocamdată ei zic că numai în punctul acesta economic, al despăgubirilor de război, cari s'au statorit prea grele, vor schimbarea acelei păci, — dar când odată te-ai apucat de-a face o schimbare în Contractul ei, — se vor găsi prilejuri de a cere și alte schimbări.

Ori-cum ar fi: Vestirea politică dela Londra, este o mare încurajare a popoarelor rămase biruite și osândite prin pacea de Paris! Iar asta numai — asigurarea acelei păci nu este!

Țările ieșite mărite din acest războiu, trebuie să fie cu ochii în patru. Căci politica engleză e plină de taine: spune o vorbă și înțelege alte patru!..

BCU Cluj Central
Un dar frumos.

— Dela un frate american —

Fratele nostru George Vanciu, de fel din părțile Sătmăruului, azi în Detroit, Mich., (America) știind ce mare nevoie este acolo de a se ceta cărți și foi bune, — ne-a trimis zilele astea banii de lipsă pentru 4 abonamente la „Libertatea” pe anul de față 1924, pentru: Vasile Boca și Gavrilă Blaga din Măriuş (p. Borhid), pentru Cavrilă Vanciu din Sârbi (p. Farcaşa) și pentru Gligor Raţ din Borhid, — iar al 5-lea abonament pentru Todor Vanciu din Detroit. Apoi, pe lângă abonamentul dsale, a adaus și pentru studenții arestați la Văcărești 200 Lei.

Poménim cu laudă aceste daruri pentru răspândirea cetirilor curat românești în popor și semnul de luare amintire pentru tinerimea națională luptătoare.

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank?

— Ministerul în slujba lor! —

Un bărbat foarte sus pus în viața de obște a țării, scriind proprietarului acestei foi despre unele-altele, îi scrie și despre isprăvile Evreilor, pe cari le cunoaște și de cari e îngrozit.

Intre altele, spune în scrisoarea sa, că are obiceiul de a merge vara pe un timp oarecare acasă în Ardeal și a sta la părinți. Atunci vede și aude multe de toate, pe cari din București nu le poți auzi, nici vedea. Spăimântat de jafurile ce vede că le fac Evreii cu bunurile țării, cum e și pustiirea pădurilor, arândate dela stat cu prețuri de ni-

mic, a pregătit Memorii (scrisori lămuritoare, cu date și amănunte) pe cari le a înaintat Ministrului de Industrie și de Domenii, arătând primejdia ce se vede la fața locului și făcând propuneri (arătând ce ar fi de făcut) pentru înlăturarea primejdiei.

„Uneori, zice, am fost și ascultat, alții am pățit lucrul trist și rușinos, că Memoriul dat de mine la Ministerul de Industrie, contra unor fabrici de prelucrarea lemnului, a fost denunțat (adus la cunoștință) acelor, în 24 de ciasuri!..”

Înțelegi, mă rog, toată grozăvia acestei descoperiri.

Un bun Român, bărbat sus pus, întrevine la Ministerul de Industrie să facă rânduiala, să pună capăt jafului, prădăciunii sălbatice pe care o fac cutari fabrici de lemn cu pădurile țării, colo și colo.

Și din Ministerul de Industrie, în loc să se potnească aspră cercetare și să se iee măsuri de oprire a prădăului, — se dă știre în 24 de ore (adecă telegrafică) prădătorilor, strigându-le:

„Veniți! Un om mare, v'a pârât aici! Alergați și faceți totul pentru a coperi lucrul, a zădărnici îndreptarea!..”

De ce această ticăloșie? Pentru că acest neam rău evreesc, pe unde trece, samănă stricăciunea sufletească, corupția, cumpărarea cu aur a sufletelor. Și el a ajuns să aibă în unele Ministerii dela București astfel de „legături” puternice, încât când tu, bun Român și om mare, mergi acolo și dai scrisoare prin care ceri îndreptare, — acei slujbași, de teamă că li-se rupe „legătura” cu stricătorii sufletului lor, jăfuitorii averii țării, — îi chiamă desnădăjduiți, telegrafic, să vie și să încurce lucrul, ca să rămână tot așa cum e!

Acestea-s neamurile lui Marmorosch-Blank cari năvălesc tot mai multe și mai multe, de pe toate plaiurile streine, spre noi, — și acest bine îl fac ele țării noastre.

Unele — altele.

Lene pretutindenea?..

Decând e guvernul cel nou în Anglia, guvern „muncitoresc”, se spune că funcționarii (slujbașii) Ministerelor vin mai regulat la slujbă, — poate ca un semn că le mai place și lor de acest guvern, ori ca semn că noul guvern nu vrea să le mai ierte lenea cu care s'au deprins din vremea războiului. Acum ci-că sunt acolo toți la ciasu prescris.

Petrol lângă Ierusalim?

Societatea mare de petrol „Standard Oil” a început săpături la Hebron, aproape de Ierusalim, căci spun inginerii, că sunt semne că acolo s'ar afla izvoare de petrol.

De s'a adeveri că este, — poate că va avea și Ierusalimul mai multă putere de atragere pentru — seminiția cea fugită dela scaunul ei, din patria ei.

Dreptul școlilor confesionale.

Și până să se aducă Legea care să statorească dreptul ce-l au și temeiul pe care se vor mișca în viitor școlile „confesionale” (susținute de biserici, nu de Stat), — Ministrul școlilor a dat unele îndrumări Revizorilor, ca să știe ce au să ceară dela aceste școli.

Trebuie să spunem din capul locului, că dacă n'ar fi în țară așa de multe școli confesionale streine (ungurești, nemțești, rusești, jidovești), de aceste măsuri nu ar fi nici o lipsă și ele nici nu s'ar fi luat. Așa însă, pentru a pune în grădini școlilor confesionale streine, măsurile guvernului ating și mândria și neatârnamea școlilor confesionale române (susținute de bisericile noastre greco-ortodoxă și greco-catolică).

Iata cum stă lucrul cu școlile confesionale:

Examenul acestor școli se pot face numai în fața unui trimis al Inspectorului școlar, și Certificatele (Atestatele) școlare, numai atunci sunt bune și se primesc la alte școli (de pildă cel de pe clasa a 4-a pentru a trece la Liceu), dacă e întărit și prin iscălitura Revizorului (inspectorului) școlar.

În școlile în cari limba școlii e a unui neam strein, se va învăța, în clasa I și II un cias pe zi în românește, și anume: limba română (cetire, scriere), istoria și geografia țării. Examenul din aceste obiecte, se va face tot românește. Celelalte obiecte de învățământ, pot fi învățate în limba școlii.

În clasa 3 și 4, se vor învăța 2 ciasuri pe zi românește.

Certificatele vor fi făcute în 2 limbi: întâi în românește, apoi în limba ceealaltă, a școlii.

Cum școala poporală (primară) stă din 6 clase, — examenul de încheiere a clasei din urmă, se dă în fața unei comisii numită de Revizorat, având a da răspunsuri în românește, din limba română, din istoria țării și din geografie.

Dup'aceea Revizorul iscălește Certificatul și numai atunci e bun

Aceste măsuri pe școlile românești nu le ating într-un nimic, căci ele și așa răspund din toate obiectele românești. — Iar că și Revizorul iscălește Certificatul, nu atinge mândria școlii. La examene vor fi trimiși, ca soli ai Revizoratului, preoții ori alți învățători români din apropiere. Așa credem că școlile noastre confesionale, prin asta nu sunt restrânse într-un nimic în vechea lor libertate.

Din America.

Cetim în ziarul „America”, că la 27 Ianuarie gazul aerian a făcut explozie (aprindere) la fabrica de gaz, dărâmand 2 case în strada Darr Avé, din orașul Farrel, Pa.

Printre cei uciși de dărâmătură, sunt și Ioan Cioca din Orăștie și soția sa Ana (el de 41 ani, ea de 36), iar printre greu răniții duși la spital, e și N. Maschgan, din Orăștie, dus de 3 ani, a cărui soție, Milli, e aici.

— Inginerul român G. Constantinescu, aflător în America, e lăudat de foile americane pentru o descoperire a lui de a opri automobilul când vrea și a-l porni când vrea, fără eforturi și lupte cu pedalele (pe care apasă cu picioarele) și cu mânerul trase și împinse cu mâinile. Nici la urcare pe deal ori la coborâre, șoferul nu mai are de făcut schimbări și apăsări, ca să dea putere nouă mașinei.

Ce e mai bine,

să avem privirea la hotare sau — la nevoile din lăuntru?

— De vorbă cu „Solia Dreptății” —

În numărul său din urmă (8, dela 20 Febr.) „Solia Dreptății” din Deva, aduce o ciudată învinuire „Libertății” pentru-că tâlcuește țărănilor „Protocoalele Înțelepților Sionului”. Ci-că blăstămățiile ce sunt arătate de noi că le fac Jidani, se fac în țara noastră în măsură și mai mare de liberalii dela guvern, și că noi, arătând atâtea rele despre Jidani, vrem să abatem luarea aminte dela liberali și să îndreptăm toată ura cea prea îndreptățită, în contra Evreilor, cari sunt de o sută de ori mai buni, decât patrioții din partidul liberal.

Acestei învinuiri ținem să-i dăm un răspuns.

Deosebirea de ținută între „Libertatea” și „Solia” își are tâlcul aiurea: „Solia” s'a înființat și e susținută cu scopul de a fi foale curat de partid, ducând lupta unui partid, iar „Libertatea” a fost dintru începuturile ei și a rămas și azi, foaie națională, așadar peste partide, ducând o luptă care se mișcă în cercuri mult mai largi și avându-și privirea mult mai sus decât a luptelor de partid.

Am fi și noi printre cei cari ar scrie cât de mult despre luptele politice de partid, și am lua parte la ele, — de n'am vedea că țara are griji cu mult mai mari și e în-cunjurată de primejdii din cele mai îngrijitoare, și în lăuntru și în afară. Și atunci pe noi acestea ne frământă, iar luptele de partid le vedem mici și urite, în astfel de zile.

Ce vedem noi, ce ne pune pe gânduri și nu ne lasă să luăm parte la lupta de berbeci dintre partidele noastre politice? Iaca ce:

Azi, când Rusia începe a-și ridică capul (după ajutorul mare ce i-l dă guvernul muncitoresc din Anglia, care a întins celui bolșevic mâna peste mare), azi alipirea Basarabiei la România, nu e încă întărită de parlamentul Franței, ceea-ce încurajază foarte mult pe Ruși a-și ridică glasul împotriva noastră;

— un fruntaș rus scrie, poate chiar ca o urmare a acestei stări, în ziarul „Ruschi Golos”, că Basarabia e noua Alsație-Lorena, în Răsărit! Precum pentru Alsația-Lorena n'a putut fi pace între Franța și Germania, ci de aci s'au aprins atâtea războaie în Europa, așa pentru Basarabia nu va fi pace între România și Rusia, — spune rusul; —

că copiii Basarabiei cât de mult se țin copiii ai României, se vede din faptul, că studenții Basarabeni dela Universitatea din Cluj, și azi, după 3-4 ani de învățatură în universitate românească, vorbesc rusește în Societatea lor studențească, par'car fi la Moscova; —

la apus, un colonel sîrb, când ni se deteră în seamă comunele ce ni-se cădeau, n'a vrut să iasă din o pădure din fața Vărădiei, spunând că aceea îi trebuie Sîrbiei din punct de vedere strategic (de apărare în război), arătându ne prin asta la ce se gândesc ei, când cresc hotarul între noi și ei...;

o gazetă germană din Bistrița scriind despre moartea lui Wilson varsă lacrimi mari pentru „paguba” ce a avut-o lumea prin pacea dela Paris, care a adus atâtea sângerare economică, care nu era, dacă „singurul popor chemat și copt a face rânduiala cea bună”, poporul german, porunca ei pacea...

În Răsărit Ruși, în Apus Sîrbii, între noi Germanii (de Maghiari nu mai vorbim), își ridică capul și ne arată dinții... În Miază-zi Bulgarii tac încă, dar mâna le e pe cuțit! Și altele, și altele.

„Libertatea” aceste arătări le urmărește, de ele e îngrijată, asupra lor cearcă să atragă luarea aminte a cetitorilor, — ca să fim cu ochii în patru și să ne ținem brațul tare și să fim umăr la umăr.

Iar în fața acestei politici, o, ce mică ne pare lupta de berbeci dintre partidele noastre politice. Și cât de comică și neserioasă ne pare învinuirea „Soliei” că — vrem să atragem luarea aminte a a luptătorilor de partide dela liberali, la Jidani, cari, drăguții de ei, sunt de o sută de ori mai buni ca liberalii!..

Ce ușor am putea întoarce vorba să spunem: Cei cari umplu țara cu zgomotul luptelor dintre partide, și strâng pe Evrei în brațe spunând că-s de 10 ori mai buni ca oarecare partid românesc, vor să ne abată luarea aminte dela primejdiiile cele mari ce ne amenință neamul, din afară și din lăuntru!.. — Nu v'ar răni grozav inima o astfel de învinuire? De aceea noi nu vi-o facem.

Ci ne lămurim ținuta noastră între Jidani și între partidele politice românești:

„Libertatea”, ca foaie națională, face front în întâia linie împotriva dușmanilor neamului, între cari socoate azi ca cel mai primejdios pe Jidani. De aci focurile ei îndreptate în întâia linie împotriva acestora.

Față de Partidele politice românești, când e vorbă a alege între ele și Jidani, — „Libertatea” va fi

totdeauna pe partea partidelor românești și le va ajuta contra Jidanilor, și nici-odată nu va recunoaște că aceștia sunt mai buni ca vre-un partid românesc nici cu una a miia parte, decum că-s „de-o sută de ori mai buni”!

Când Partidul Național a fost la putere, aici în Ardeal și apoi la București, — ori câte rele se vorbeau și se scriau despre el, cu bună samă făcându-se de multe-ori din ființar un armăsar, „Libertatea” stătea la postul ei de luptătoare națională, loviturile ei dându-se, ca și azi, străinilor răutăcioși.

Sub guvernul Averescu, același lucru. Dacă totuși acest guvern a fost mai atins și de „Libertatea”, eră pentrucă prea să vîrise sub cojocul lui jidani (Schuller) și el prea îi suferea aproape de sine, — încolo frontul de frunte al foii, eră tot împotriva dușmanilor neamului, de printre noi sau din afară.

Față de guvernul de azi, liberal, aceeași este ținuta „Libertății”. Nu avem nimic cu acest partid politic. Liberalii sunt așa cum îi descrieți, cum îi știm, volnici, imbulzitori, ființorii foarte laolaltă și sprîjinindu-se între ei ca nealții, — totuși față de Jidani, îi dorim de o sută de ori mai mult pe ei la cărma țării, — tot așa cum am dori Partidul Național sau pe cel averescan sau țărănesc, — pe ori-care românesc!

Asta e deosebirea între politica „Libertății” și a „Soliei”. „Solia” privește toate lucrurile prin ochelarii de partid, și nu mai vede altă primejdie asupra țării, decât pe liberali, iar noi privim cu ochi românești, fără ochelari, și văzând primejdiiile mari naționale, — în contra aceloră cercăm să înarmăm sufletul poporului nostru!

Pentru studenți.

Din Vrănețuț am primit suma de 588 Lei (pomenită în numărul trecut). Ea a fost adunată de bunii Români Iosif Berciu, Iosif Drăgănicia și Mita Cioloca, cari înaintând colecta ne scriu:

„Trimitem această sumă, prin d-voastră, tinerilor ce zac în temnița dela Văcărești. Nu e sumă așa mare, dar prin darurile noastre voim să le arătăm bravilor tineri, că deși suntem așa de îndepărtați de ei, tocmai la granița Jugoslaviei, totuși gândul, simțul și inima noastră, e foarte aproape de a lor!.. Le urăm drum bun și izbândă. Traiască țara Românească! Traiască toți luptătorii cauzei naționale române!”

Au dăruit: Iosif Lăpădat 200 L., Iosif Berciu 50 L., Aurelia Jucu 50 L., Iosif Drăgănicia 20 L., Ion Mihai 20 L., Ștefan Tunia 20 L., Mita Cioloca 15 L., Pavel Iovu 15 L., Cornelia Lazăr 15 L., Petru Buzăgiu 13 L., Ilia Iovu 10 L., Iosif Drăgan 10 L., Versavia Drăgănicia 10 L., Ioan Simion 10 L., Ștefan Popovici 10 L., Ștefan Jucu 10 L., Pavel Cișpoca 10 L., Aurel Drică 10 L., Gheorghe Mariș 10 L., Petru Mica 10 L., Aurel Pardos 10 L., Soiron Lungu 10 L., Aurel Belu 10 L., Iosif Pardos 10 L., Ianăș Simion 10 L., Petru Drăgan 10 L., Iosif Jucu 10 L. De tot 588 Lei.

Din Poiana Sibiului, din sînul căreia încă s'a ridicat un tiner plin de inimă și de hotărîre și gata de jertfa de sine în greaua luptă ce avem de dus contra Jidovimei, — e tinerul Corneliu Georgescu, închis la Văcărești, — ni-s'au trimis 810 Lei, însoțiți de o scrisoare care spune printre altele:

„Trimitem prin mijlocirea Dvoastre această sumă tinerilor dela

Văcărești, în mijlocul cărora e și un foarte bun fiu al comunei noastre.

„Vă felicităm că ați luat creștină și națională pornire de ajutorare și mângăere a tinerilor ce sufăr robia, — iar ziarul Dvoastre care și în timpul războiului a avut cea mai curată ținută românească, prin propaganda ce o face pentru lupta studenților arestați, a ajuns a fi unul din cele mai prețuite!”

Au dăruit: Ioan Dăncilă 20 L., Muntean 20 L., Const. Radu Boerescu 10 L., Ilie Dăncilă 10 L., George Ban 20 L., „Mărgineana” 100 L., „Mielul” 100 L., Ilie Georgescu inv. 50 L., Nicolae Ghișe 20 L., Dumitru Măniuș, 20 L., Bozdog 20 L., Bozdog 10 L., Dumitru Opresan 10 L., Ioan Mănit 20 L., Dumitru Niculescu 20 L., Nicolae Georgescu 20 L., Ilie Prodan 30 L., Elena Prodan 20 L., Bucurenciu George inv. 20 L., Veronica (1270) 20 L., Dumitru Muntean (789) 20 L., Nicolae Muntean (1116) 20 L., Șerbu (1137) 20 L., I. Moga (1157) 20 L., P. Dăncilă (1252) 20 L., Const. Șerbu (1181) 10 L., Dumitru Olar (1170) 20 L., Nicolae Fântână (600) 30 L., Ileana Fântână 20 L., Romul Vraciu inv. 20 L., Ana R. Vraciu 10 L., Nicolae Dobroia preot 20 L., Const. Olar 20 L. Total Lei 810.

Iar alți Poenari cari se află ca negustori în Petrila-Cimpa (lângă Petroșeni), au adunat, prin stăruința harnicului poenar Crăciun Șerian, 660 Lei; trimiși nouă prin dl. George Georghe, (cari au fost publicați și socotiți în Nr. 3).

Aflând acuma cine sunt dăruitorii sumei, îi publicăm cu plăcere. Ei sunt harnici Poenari, cari se află ca negustori în Petrila-Cimpa, și cari au răspuns cu daruri frumoase pentru studenții arestați, între cari și un drag fiu al comunei lor. Iată dăruitorii:

Ilie Branga, negustor 100 L., Dumitru Branga, crișmar 100 L., Ioan Zaharie, negustor 100 L., Șerban Crăciun, muncitor 100 L., Ioan Șerban, măcelar 100 L., Ioan Morari, pantofar 20 L., George George, crișmar, cu niște preții ai săi la olaltă 140 L. De tot 660 Lei.

Din Ghiriș (jud. Turda Argeș) ne-a trimis d. George Comșa a comerciant, suma de 237 Lei (nu 257 cât s'a scris în numărul trecut), adunată dela următorii aflători la „Industria Sârmei” din Girișul de Argeș:

George Comșa, comerciant 50 L., Ilie Câmpean 20 L., Lica Câmpean 20 L., Ilie Rad, portar 20 L., Ioan Turean 5 L., Murășan Vasilie 10 L., Mesares Vasilie 10 L., Moldovan Alexandru 5 L., Murășan Bazil 5 L., Dumitru Dragotă 5 L., Porcuță Mihailă 10 L., Bente Vasile 5 L., Mazere Mitru 5 L., Moldovan George 5 L., Porcilă Vasilie 5 L., Domocos Iosif 5 L., Ioan Neroș 5 L., Graviță Vasilie 5 L., Todor Jindalean 6 L., Ioan Moldovan 6 L., Ilie Porcilă 5 L., Ioan Deacu 3 L., Ioan Popa 2 L. Apoi dela următorii frați din Luna de Argeș: Todor Călușer 5 L., Fetiiță Alexandru 5 L., Fetiiță Gligor 5 L., Drevar Gavrilă 5 L. De tot 237 Lei.

— În Orăștie a mai adunat cinstitul comerciant român G. Ciocă delă următorii colegi ai dsale: I. I. Inișca comerciant, 100 Lei, Petru Drăgan, comerc. 100 Lei, Vasile Ieriu Dicu, comerc. 60 Lei și G. Cioca com. 100 Lei. — Dl. prof. Dionisie Albu a adus 100 Lei. George Gelmarean, episcop bis. 20 Lei.

— Din America cinstitul nostru abonat George Vanciu, a trimis 200 Lei pentru studenții închiși la Văcărești.

— Din Petrifaalău (lângă Sebeșul-săsesc) ne-a trimis vrednicul Român Moise Pîso 300 Lei, adunați de dsa dela Ioan Suci, prim.

Simion și Simion Suciu, întreprinzătorii din Căpâlna, și dsa Moise Piso.

— Sindicatul Național Român filiala Bocșa-Română a muncitorilor, a trimis „pentru frații studenți cari sunt la Văcărești” 70 Lei.

Singuratici ne-au trimis:

Trif Ioan, secretar, Balșa, 50 l., Constantin Aldan, Secusigeni, 15 l., Pârva Dumitru, Simeria, 10 l., Ioan Truică din Măniom, 15 Lei. (A fost publicat și în Nr. 6 dar prin ceva stricțiuni la mână, suma cât a dăruit nu a eșit la țipar); — Rusalin Baciiă, Petroșnița 50 l., Ioan Demian primar București (lângă Brad) 30 l., George Daniil inv. Castău 20 l.

De tot azi. . . . Lei 1735.—

Suma din nr. trecut Lei 10.316.—

De tot la „Libertatea” Lei 12.051.—

REVOLUȚII

— In Rusia răscoala contra Jidanilor se lățește! — Mulți Jidani sunt uciși.

— In Bulgaria se spune că a izbucnit revoluție comunistă. Ci-că Regele Boris s'a refugiat din Sofia.

Din

Protocoloalele

„Înțelepților” Sionului.

— Tot din Cartea III-a —

Spune mai departe în cap. III a Protocoloalelor (pagina 53):

„Pentru a hotărî pe abijioși (pe cei mândri) ca să se folosească în chip volnic de stăpânire, — noi le-am pus în față toate puterile potrivnice (a celor însătați de a ajunge ei la stăpânire), desfășurându-le toate năzuințele lor „liberale” (doritoare de „libertate” tot mai mare) și de neatarnare (înțelege: nesupunere celor dela conducere).

In acest scop am încurajat ori-ce încercare (a celor nemulțumiți), am înarmat toate partidele, am făcut din stăpânire ținta tuturor mândriilor. Am prefăcut Statul în câmpie de luptă, de îmbrânceală, unde se desfășoară toate tulburările! Încă puțină vreme, și nerânduelile, apoi falimentele (bancroturile), se vor ivi peste tot locul.”

Cu alte cuvinte, ei pun la cale, asmuță și încuragiază toate luptele desbinătoare de frați, prin ridicarea partidelor între ele. Și fiindcă partidul la putere, ori-care ar fi, ar putea să facă lucruri bune, ei doresc să-l vadă făcând rele, volnicie, silnicie, căci prin asta se face urf de mulțime! Iar pentru a-l împinge la volnicie, duhul necurat al evreilor vârșiți prin partide, atăță partidele de împotrivire asupra celui la putere, iar celui dela putere îi spun: Nu te lăsa! Lovește-le în cap! — Și scopul lor e ajuns: în țară se naște nemulțumire contra volniciei celor dela putere, stările sunt tot mai tulburi, iar Evreului ce-i place mai mult ca — stările tulburi, în cari el poate pescui de minune!

In Protocoloale ei arată și urmările acestor asmuțări (pe cari noi le împlinim ca copiii de școală poruncile învățătorului lor):

„Nesecații limbuți (spun ei mai departe, tot de pagina 53), au preluat ședințele Parlamentelor (adunările deputaților) în lupte de vorbărie, gazetari îndrăzneți, pamfletari fără rușine (scriitori simbriași, cari

pentru bani scriu ori-ce), atacă zi de zi slujitorii țării. Cei dela putere vor fi volnici (apărându-se) și prin asta vor pregăti căderea tuturor așezămintelor, răsturnate sub loviturile mulțimii înnebunite.

„Popoarele sunt înlănțuite de munca grea, cu mai multă țărnie decât cum au fost prin sclăvie și robie. Din sclăvia veche mai puteai scăpa într'un chip sau altul. Puteai fi răscumpărat, în vreme ce azi nu poți scăpa de mizerie!..

„Prin mizerie (sărăcie) și prin ura pizmei care se naște din ea, noi îndrumăm mulțimile, ne folosim de mâinile lor, pentru a zdrobi pe cei ce se împotrivesc planurilor noastre!..” (pag. 54).

Iată câteva părți din planurile politice mari evrești, cari ne fac să înțelegem așa de bine atâtea din acele stări tulburi pe cari le vedem în țară și în sfatul țării. Ele toate sunt dorite de ce cei ce vor slăbirea noastră, și prin multele și puternicele lor foi, ca și prin oamenii unși de aurul și argintul lor, fac din țințar armăsar, și din o pricină mică, care intră frați s'ar putea împăca cu nițică bunăvoiață, ei fac lucru mare, care să-i facă pe acela a se lua de cap, — și țara după ei!

Dela Liceul „Aurel Vlaicu”.

Mulțumită. Credincioși tradiției sfinte, dintre elevii Liceului nostru din Orăștie, s'a pregătit și în anul acesta o grupă de colindători, ca să vestească credincioșilor din oraș și din o comună vecină, sfânta zi a Nașterii Domnului. Au fost primiți de onoratele familii, mai jos însemnate, cari sunt rugate a primi și pe această cale sincerele noastre mulțumiri pentru darurile făcute.

Direcțiunea Liceului.

Au cinstit colinda: Dl Simion Dămian cu 400 Lei; Aron Demian, dir. lic., I. I. Vulcu și Sim. Ștef, câte 300 Lei; G. Ciocă, T. Vulpe, Dr. A. Vlad, Dr. Mihai și Virgil Vlad, câte 200 Lei; Dum. Jurca 130 Lei. — Câte 100 Lei: V. Domsa, I. Branga, Gh. Tămăș, S. Ciomaș, I. Fleșeriu, Ilie Lădăriu, Dr. Debo, V. Necșa, A. Balomiri, Br. Brașoi, P. Stăngu, Sim. Vlad, Gh. Suciu, R. Spudercă, I. Rob, P. Androne, Z. Siancu, Dr. S. Orbonaș, Gh. Bălosu, L. Herlea, N. Josan, Iul. Tardășan, M. Săcui, D. Martin, I. Secărea, Dr. Muntean, P. Belei și I. Silian. — P. Dămian 80 lei; N. Nicoară și Sim. Cărpinișan câte 60 Lei. Câte 50 Lei: Văd. dna Desc, I. Romoșan, G. Voisău, A. Herlea, F. Dionne și V. Păcurar, Câte 40 Lei: D. Molnar, I. Albu și S. Procinkevici. Câte 30 Lei: Maior Popescu și Căpit. Șerbănescu — Total 5910 Lei, care sumă s'a depus la „Ardeleana” în Fondul corului.

Aceiași colindători au ales dintre comunele vecine, unde să ducă frumoasa Colindă, în anul acesta Pricazul, și colindând mai multor familii de acolo au fost cinstiți cu următoarele sume:

L. Petrușesc 100 lei; I. Sodor, preot gr.-cat. 60 lei; N. Grozav, N. Doroga, I. Stărcu I. B., N. Doroga I. D., Viorel Ivășcoiu, Sol Grozav, Sol Josan și N. Stărcu I. T. câte 40 lei. — Sol Armean, preot 21 lei; R. Popa, preot, P. Stoian, Al. Oprean, N. Voina I. S., I. Stărcu I. Z., Al. Roșu, I. Petru, I. Penariu, N. Vaideian, Ios. Ivășcu, I. Voina I. C. și I. Dan, inv. câte 20 lei — I. Oprean I. S. și I. Stărcu I. T. câte 15 lei. — Total 771 Lei, cari s'au depus la „Ardeleana” în Fondul pentru excursiuni.

— Dl Ioan I. Vulcu, comerciant din loc și membru de onoare în Comitetul Școlar al Liceului nostru, a pus la dispoziția Direcț. acestui Liceu suma de 6000 lei pentru întreprinderea în întregime a unui elev silitor și lipsit de

mijloace din jurul Orăștiei. — Comitetul Școlar în ședința sa din 11 Febr. a luat la cunoștință cu mulțumită această donațiune, votându-o elevului Vas. Lazăr, fiu de ziler din Geoagiu, unul dintre cei mai buni elevi ai clasei III^B. — Fie ca pilda aceasta stăt de grăitoare, să-și afle răsunetul și în inimile altor buni Români de-ai noștri.

Comitetul Școlar.

NOUȚĂȚI

Intâlu! căzut al luptelor studentești.. Știre plină de jale cetim în „Cuvântul Studentesc” dela București: La 10 Decembre trecut, studenții din Iași, sărbătorind un an dela începerea luptelor studentești, în stradă au fost opriți de poliție, care lovea în studenți și studențe (dșoare la universitate). Un tiner voinic, G. Manoliu, apăra cu brațe tari pe studențe de loviturile polițiștilor sălbătăciți. A fost arestat și bătut în beciurile poliției, încât din beciu a trebuit să meargă, el, voinicul de ieri, oblu în spital!.. De aci n'a mai leșit, ci săptămâna trecută a murit în urma zdrobirilor ce a îndurat!..

A fost dus la groapă de toată studențimea îndoliată. Și fiindcă toți „dricarii” (cei cu cară de îngropare) în Iași sunt Jidani, studenții n'au primit car jidovesc, ci au dus pe scumpul lor frate-mucenic, pe car românesc tras de boi. La mormânt au vorbit: dl profesor A. C. Cuza, și profesorul Zelea Codreanu, care, la urmă, luându-și de pe pept crucea „svastica”, a pus-o pe cosciugul celui ce în lupta crucii străvechi a murit.. In mormânt a fost lăsat în mijlocul cântării „Imnul Studentesc”..

Fie jertfa lui sfântă bine primită de Dzeu și roade să deie în suferințele tinerimei, întărindu-le pe ele!

Producție școlară. „Școala primară de stat” pentru fete din Orăștie va aranja Sâmbătă în 1 Martie st. n. 1924 o producțiune școlară în sala de teatru a Hotelului Central cu următorul program:

1. Ileana Cosinzeana piesă alegorică în 3 acte, cu cântări și jocuri, de Elena Dr. Aciu.
2. Jocul rândunecilor.
3. Visul păstoriiței cu dansuri naționale.

Cântările din piese vor fi acompaniate de Orchestra militară, care și între acte va delecta publicul.

Inceputul va fi la 7½ seara. Fiind venitul curat al acestei serate menit pentru ajutorarea elevilor sărace și pentru Biblioteca școlară, rugăm binevoitorul sprijin al on. public.

Supra solviri se primesc cu mulțumită. Direcțiunea.

Petrecerea tinerimei dela Liceul „Vlaicu” din loc, dată Sâmbătă seara, — a reușit foarte bine. Public mult și veselie senină. Sala a fost strălucită și gingaș împodobită de elevii Liceului. S'au încasat vre-o 17.000 Lei. Venit curat circa 11.000.

Pentru ofițerii de rezervă. Toți ofițerii de rezervă, din arma infanteriei, Cavaleriei, Artileriei și trupe speciale, sunt invitați a lua parte la Conferințele și jocul de război, ce are loc în această garnizoană.

Pentru data și locul unde va avea loc ținerea Conferințelor și jocul de război, ofițerii sunt rugați a se interesa la cancelaria garnizoanei sau la Reg. 92 Inf.

Tinerimea Societății Meseriașilor rom. din Orăștie arangează Duminecă în 2 Martie, o Producție teatrală împreună cu dans. Se va preda piesa „Un accident curios”. Inceputul la 8 ore seara. In sala hot. „Central” din Orăștie.

Reuniunea Femellor rom. ortod. din Geoagiu-de-Jos, aranjază în 9 Martie petrecere cu dans în restaurantul Băilă, în folosul Fondului Reuniunii.

In Zlatna după-ce harnicul și cinstitul nostru vinzător de foi Ștefan Corpade sa îmbolnăvit, — „Libertatea” se află de vânzare în prăvălia (boita) negustorului român Traian Baica.

„Unirea foștilor Voluntari” despărțământul Vinerea, și tinerimea din comună, arangează Producție Teatrală în 2 Martie seara (la lăsatul de carne), — apoi cântări și declamări.

Școala medie de fete a Statului din Orăștie, aduce mulțumiri următoarelor persoane cari au suprasolvit la petrecerea din 30 Decembrie 1923. Dni: Al. Herlea, Dr. A. Vlad, T. Vulpe, I. I. Vulcu, câte 100 Lei; Antone Balomiri, Brutus Brașai 60 Lei; Virgil Damian 40 Lei; Ioan Petrașcu, F. Ștern și A. Grădină, câte 20 Lei. — Dl Brutus Brașai a mai ajutat și la aranjarea șcenei, pentru care Școala îi mulțumește deosebit.

Darea pe cifra afacerilor și lux se plătește la Perceptoratul din Orăștie pe luna Febr. 1924:

In 5. Martie cei a căror pronume se începe cu una din literile. A. B. In 6: C. D. E; In 7: F. G; In 8: H. I. K; In 10: L. M; In 11: N. O. P; In 12: R. S; In 13 T. U; In 14: U. Z; In 15: Societățile.

Impozitul de 4%, după angajații păuă la 10 Martie 1924.

„Calendar Național” pe 1924 mai avem, Unul cu 7 Lei dela bin sus cu 6 Lei unul, și 2 Lei de recomandare.

O Dșoară diligentă se primește la Farmacia Vlad în Orăștie. Condițiuni favorabile. (1116) 2-2

Pentru cei ce au Chitanțe de Bonuri de tezaur.

Toți acei posesori de chitanțe despre Bonurile de tezaur, împrum. ardelenesc 1919, — depuse de dânsii la Administrația Financiară în Deva, prin aceasta sunt invitați să-și depună chitanțele la Ardeleana, institut de credit și economii în Orăștie, pentru a le esopera dela Ministerul de Finanțe reprimirea contravaloarei acelora în număr.

Deodată cu chitanțele se vor depune și procurile, prin cari se autorizează Ardeleana, însă de cred. și econ., sau dl Dr. Aurel Vlad, fost ministru, avocat, ori chiar și ambii, ca se ridice dela Ministrul de Finanțe contravaloarea chitanțelor, respective a bonurilor de tezaur, în numele proprietarilor.

„Ardeleana”

Inst. de credit și de economii societate pe acțiuni, Orăștie.

Se află de vânzare o (1118) 1-1

mașină de îmblățit,

cu motor de benzină la Șeful mecanic al Uzinelor Electrice din Deva.

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE. Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, deasupra prăvăliei Ioan Rob). — *Plombe. — Scoatere de dinți, fără dureri. — Regulare de dinți. Punere de danturi.* (1036) 10 10

Nr. 322—1924 adm.

Publicare.

Primăria comunală din Cugir dă în arândă dreptul de adunat vamă în târgul de marfă și în târgul de vite, în zilele de Duminică, pe timpul din 1 Aprilie 1924 până în 31 Decembrie 1925 prin licitație publică orală și cu oferte închise care se va ține în 15 Martie a. m. la 11 ora la casa comunală.

Prețul de strigare pentru târgul de marfă e 5000 Lei.

Pentru târgul de porci 500 Lei, arândă anuală.

Vadiu 10% din prețul de strigare.

Condițiile detaliate se pot vedea la primărie în orele oficiale.

Cugir, în 14 Februarie 1924.

V. Motoașcă, N. Muntean, notar. (1124) 1—2 primar.

Nr. 232—1924.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de moșd comunală în Lancrăm, jud. Sibiu, se publică concurs cu termenul de 9 Martie 1924.

Doritorii de a ocupa acest post sunt invitate a-și înainta rugărilor provăzute cu documentele de calificare și practică, până la data de mai sus primăriei comunale din Lancrăm, — care le va înainta oficiului sanitar al județului.

Emolumentele sunt: 1000 Lei salariu anual și de fiecare caz de naștere, unde va servi 150 Lei.

Lancrăm, la 17 Febr. 1924.

(1190) 1—1 Primăria comunală.

Casă de vânzare

În Orăștie str. Fabricii Nr. 49, are șură, grădină, pivniță, — apoi o Mașină de îmblătit fabricat Hofher-Schranz, 1000 mm., motorul de 10 P. H. — e de vânzare la:

Bela Rapolti, (1103) 3—3 în Orăștie (în piață).

Licitație de mori.

În ziua de 9 Martie 1924 la ora 9 înainte de amiază, se dau în cancelăria primăriei comunale din Sibot în arândă: două mori, fiecare cu două petri. Prețul de strigare la fiecare moară 25.000 Lei. Condițiile se află la primăria comunală. (1111) 2—2

Primăria comunală Sibot.

Arendarea Cantinei Se anunează publicarea licitației cantinei din cazarmă de Inf. „Mihai Viteazul” din Orăștie, publicată în Nr. 7 al fol. „Libertatea”.

Cantina din Cazarma de Inf. „Mihai Viteazul” urmând a se arenda pe ziua de 1 Aprilie 1924 pe timp de 5 ani, prin bună învoială sau prin licitație publică, în ziua de 10 Martie 1924:

a. Prin bună învoială se dă cantina numai invalizilor de război care se vor prezenta până în ziua de 9 Martie a. c. inclusiv și care posed pe lângă garanția materială și cea morală.

b. Dacă cantina nu este cerută de nici un invalid de război, se dă prin licitație publică în ziua de 10 Martie a. c. ora 10 p. m.

Deslușuri mai detaliate se vor da la Carnizoana Orăștie, Serv. Cazarmărei până la data de 9 Martie a. c. inclusiv. (1117) 1—1

O garnitură de îmblătit,

batoza 700 mm., motor de benzină 6 P. H. în stare bună, folosită numai 3 ani, — e de vânzare la:

1121 Stefan Cristea 1—2 Geoagiul-de-jos, j. Hunedoara

Crișmarilor dacă vă lipsește un Vin bun, să nu cumpărați din alt loc, până nu vă interesați la Firma Frații Mayer din Orăștie, unde se vinde vinul cu buji cu tot, cu prețuri reduse. (1122) 1—6

Casă de vânzare.

având licență de crâșmă și prăvălie și locuință, — e de vânzare în Orăștie str. Fabricii 25. — Informații la:

George Stoica (1094) 2—3 Str. Mihai Viteazu 44.

Of tica, boala de plămâni, piept, sclipai de sânge, tuse, paliditate, se vindecă prin Siropul Vértess, remediul cel mai eficace. — 4 sticle, necesare pentru o cură, 300 Lei franco, după trimiterea înainte prin poștă dela Farmacia Vulturului din Lugoj, Nr. 33. (999b) 7—

Casă de vânzare

În Orăștie str. Căstăului veche Nr. 4-a stând din 2 odăi, curte, șopru bun de lemne, fântână, cocină și grădină, se vinde din mână liberă. Informații acolo. (1114) 3—3

Taur de vânzare se află la sub scrisul. Vârsta un an, soles Pinzgau.

Avram Șuteu (1099) 1—2 Orăștie, str. Sacului, 9.

2 vieri frumoși, certificați, rasa de Bazna, sunt de vânzare în Orăștie. str. Mihai Viteazu Nrul 80. (1112) 3—3

VITE DE VIE ALTOITĂ

Nimeni să nu cumpere altoi până nu va cere catalogul nostru bogat, cu varietățile (soiurile) pentru toată regiunea României întregite. La cerere trimit Cata og gratis.

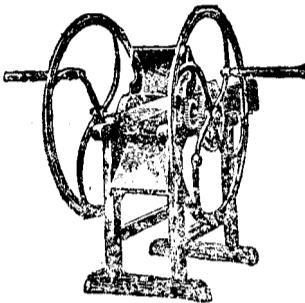
FRAȚII BUTARIU

pepinieră de vițe altoite și proprietari de vii în podgoria Aradului, Ghioce, județ Arad.

Feriți-vă de samsari! (1098) 3—8

CAROL F. JICKELI

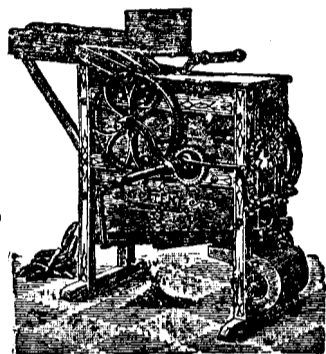
ferărie

SIBIIU Telefon 15 și 17.

Alba-Iulia Telefon 33.

Adr. telegr.: Ferum.

Mare depozite de: ferării pentru clădiri, sarmă țesută și ghimpată, cuie de sirmă, traverse, ciment. Unelte pentru fauri, lăcătuși, mecanici, tâmplari, tinichigii (pleuari) și rotari. Mașini agricole și mașini pentru industriași.

(1102) 3—10

STRĂMUTARE DE ATELIER!

Subsemnatul cu onoare aduc la cunoștința onoratului public din loc și jur, că mi-am strămutat ATELIERUL DE CROITORIE din Piața mică în Piața „Ardelenei” în edificiul institutului de credit și economii „Ardeleana”, unde primesc comenzi și pregătesc tot felul de costume pentru domni, ca și țărănești, — apoi: uniforme pentru armată și școli. Toate cu prețurile cele mai moderate. Rugând sprigiul onor public și pe mai departe, — semnez cu stimă NICOLAE MOISE, croitor în Orăștie, edificiul băncii „Ardeleana”.

(1078) 4—4

Țusa, Răgușala, Catar de țevile răsufării se vindecă

prin întrebuințarea celui mai nou și modern mijloc:

Siromalt

care vindecă catarul de plămâni și tuberculoza de plămâni. Probat și introdus la Clinice. — Se capătă în toate Farmaciile. Cereți expres: „SIROMALT”. Prețul 50 Lei sticla.

Fabrică de țiglă din ciment!

Subscribul cu onoare aduc la cunoștința on. public din loc și jur, că, deși cu mari greutăți și cheltuieli, am înființat o Fabrică de țiglă din ciment în Orăștie, strada Prundului Nr. 23 (față cu târgul de vite, casele proprii) unde cu mare îngrijire pregătesc:

Țiglă în horj, Cărmămidă măruntă, blocuri goale pentru zidirea cu mare înlesnire la pivniți, grajduri, șuri, magazine (găbănașe). Trepte, socouri, vălăud, pentru adăpat, acoperitoare de hoarne, Tuburi pentru zidirea fântânilor, etc. — toate din beton, pentru cari față de cumpărători lau toată răspunderea. Țigla e foarte bună sculitoare contra zăpezii, căci se încheie bine, scutește astfel podul de ger prea mare, vara de căldură prea mare. — Se capătă la Fabrică, și la Depozitul de scânduri „Ardeleana”, cu prețurile cele mai moderate. Trimit și cu vagonul.

IOAN HERȚA,

fabrică de țiglă din ciment în Orăștie, Strada Prundului (în fața cu târgul de vite).

PRIMĂRIA ORAȘULUI CU CONZILIU HUNEDOARA

Nrul 294—1924 adm.

PUBLICARE

Târgurile de țară din anul 1924 ale orașului HUNEDOARA se vor ține în următoarele zile:

I. La 2, 3, 4 Aprilie st. n. târg de vite, iar la 5 Aprilie târg de mărfuri.

II. La 1, 2, 3 Iunie târg de vite, iar la 4 Iunie târg de mărfuri.

III. La 7, 8 Iulie târg de oi, la 9, 10, 11 Iulie târg de vite, iar la 12 Iulie târg de mărfuri.

IV. La 11, 12, 13 Noiembrie târg de vite, iar la 14 Noiembrie târg de mărfuri.

Hunedoara, la 14 Februarie 1924.

(1123) 1—3

TEOFIL TULEA, primar.